

STOPÁROV SPRIEVODCA
VELKOU NOCOU

— ZABUDNUTÉ CESTY —
ŽURNÁL
PODCAST

ÚVOD	03
#01 STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – ŠTVRTOK	04
#02 STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – PIATOK	08
#03 STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – SOBOTA	12
#04 STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – NEDEĽA	16
#05 STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – PONDELOK	20

ZABUDNUTÉ CESTY

je podcast, v ktorom José a Janči hovoria o skutočne kvalitnom živote. Nanovo objavujú kľúčové spôsoby života, ktoré v súčasnej spoločnosti zapadajú prachom.

TENTO MATERIÁL

bol vypracovaný vďaka patreonom podcastu. Ak by ste nás chceli podporiť, [kliknite sem](#). Ďakujeme!

STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – ŠTVRTOK

Ďakujeme, že ste si vypočuli podcast Stopárov sprievodca Veľkou nocou – Štvrtok.

Zabudnuté cesty je podcast, v ktorom José a Janči hovoria o skutočne kvalitnom živote. Nanovo objavujú kľúčové spôsoby života, ktoré v súčasnej spoločnosti zapadajú prachom.

Vo štvrtok si pripomíname Poslednú večeru, kedy Ježiš s učeníkmi naposledy večeral pri jednom stole. Práve tu vidíme zmysel a dôležitosť **komunity**. Jednak preto, že s nimi večeral a trávil s nimi čas (dokonca aj s Judášom, o ktorom vedel, že ho zradí), ale tiež kvôli modlitbe v Getsemane. Práve v čase krízy, ktorú Ježiš prežíval, bola pre Neho komunita skutočne dôležitá.

„Prišli na miesto, ktoré sa volá Getsemani. A prikázal svojim učeníkom: „Sadnite si sem, kým sa pomodlím.“ Nato vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána. Začal pociťovať hrôzu a úzkosť. Povedal im: „Veľmi smutná je moja duša, až na smrť. Zostaňte tu a bdejte.“ Trochu od nich poodišiel, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je to možné, minula táto hodina. Hovoril: „Abba, Otče, tebe je všetko možné! Vezmi odo mňa tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako chceš ty.“ Prišiel k učeníkom a našiel ich spať. Petrovi povedal: „Šimon, spíš? Ani len jednu hodinu si nevládal bdieť? Bdejte a modlite sa, aby ste neupadli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo slabé.“ Znova odišiel a modlil sa tými istými slovami. Keď sa vrátil, zasa ich našiel spať, lebo sa im oči zatvárali a nevedeli, čo mu odpovedať. Prišiel aj tretí raz a povedal im: „Ešte stále spíte a odpočívate? Už dosť! Prišla hodina — hľa, Syn človeka je vydaný do rúk hriešnikov. Vstaňte, podme! Hľa, môj zradca sa priblížil.““
– Marek 14:32-42 (SEB)

Význam komunity môžeme tiež vidieť v histórii samotného sviatku Veľkej noci. My poznáme už jeho „kresťanskú“ verziu, ale tento sviatok je nadstavbou na sviatok Pascha.

Pascha – starý židovský sviatok, ktorý sa oslavuje v rodinách alebo komunitách, a je odkazom a pripomienkou na vyslobodenie židovského národa z Egypta.

Židovské rodiny vo štvrtok večer tento sviatok oslavujú spoločne, večerajú spolu. Komunitným spôsobom sa pripomienka a vedomosť toho, čo sa stalo, predáva ďalej. Nie je to len osobná skúsenosť, ale je to skúsenosť, ktorá sa zapísala do dejín a je živá do dnešného dňa - je súčasťou izraelského národa a jeho kultúry. Rodiny neslávia len niečo, čo sa stalo pred niekoľko tisícami rokov, ale je to pripomienka toho, čo sa deje, alebo sa stáva. Je to ich aktuálna história, nie len história ich predkov. To, čo Boh urobil nebolo iba pre ich predkov, ale tiež pre nich.

Viera, ktorú máme, nie je individuálna, ale je to kolektívna skúsenosť, ktorú máme spoločne ako ľudia. Súkromná viera je oxymoron. Práve v tieto dni by sme mali byť o to viac na jednej lodi, boli sme spolu zachránení, spolu sme dostali milosť, dostali sme rovnaký dar, bez rozdielu. Našou úlohou je toto modelovať.

Chvilke komunity v novozákonnom príbehu

Pre Ježiša viera nebola súkromná, prosil svojich učeníkov, aby s Ním išli do záhrady Getsemane. V tejto chvíli Ježiš prežíval krízu, prosil a modlil sa, aby ak je to možné, bola iná cesta. Pretože Ježiš nechcel zomrieť. Práve v tejto chvíli prosí svojich najbližších učeníkov, aby mu pomohli, aby boli s Ním. Aj preto sa trápí, keď nájde učeníkov ako spia a nemodlia sa s Ním. Ježiš potreboval podporu, a nedostal ju od svojich učeníkov.

Keď prežívame nejakú krízu, tak potrebujeme okolo seba ľudí, dokonca aj Ježiš ich potreboval. Nezanedbávajme kontakt s ľuďmi, izolácia od ľudí nám nerobí dobre. Človek je sociálna bytosť, ani do rajskej záhrady Boh nestvoril človeka samého. Ježiš ako Boh tiež potreboval mať okolo seba ľudí.

Veľká noc nám zdôrazňuje dôležitosť komunity. Viera je komunitná, vzťah človeka s Bohom je tiež komunitný.

PRAKTICKÁ VÝZVA

Ak je to možné, osláv Veľkú noc v rodinnom kruhu alebo so svojimi priateľmi, prečítaj si niečo z Biblie a pripomeň si, čo sa stalo. Modli sa a osláv tento deň tým, čo ti je blízke. Venuj aspoň chvíľu tomu, aby si nejakým spôsobom oslávil Veľkú noc.

Poznámky:

STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – PIATOK

Ďakujeme, že ste si vypočuli podcast Stopárov sprievodca Veľkou nocou – Piatok.

V tento deň si pripomíname Ježišove trápenie, Jeho mučenie a Jeho smrť.

V dnešnej dobe veľmi málo hovoríme o smrti, nevieme ako s touto témou začať, ako o tom hovoriť prirodzene. Máme pocit, že sa to ani nehodí alebo nepatrí. Smrť je ale bežnou súčasťou našich životov, a mali by sme vedieť, ako sa k tejto tabu téme postaviť, alebo ako sa k nej vyjadriť. Práve v dobe covidu alebo vojny na Ukrajine (editované v marci 2022) je táto téma ešte aktuálnejšia.

My, ako kresťania, by sme sa mali naučiť umeniu lamentácie.

Lamentácia – prejav žiaľu, nárek alebo dokonca sťažovanie sa.

Mnohí sme vypustili smrť z našich životov, nechceme si pripustiť, že sa to nejako týka aj nás. Tak podobne sa snažíme potlačiť aj smútok. Dokonca považujeme za neslušné odpovedať na otázku „ako sa máš?“ že sa nemáme dobre. O to viac by sme sa mali učiť lamentovať, prežívať žiaľ a smútok aj ako kresťania.

„Povedal im: „Veľmi smutná je moja duša, až na smrť. Zostaňte tu a bdejte.“ Trochu od nich poodišiel, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je to možné, minula táto hodina. Hovoril: „Abba, Otče, tebe je všetko možné! Vezmi odo mňa tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako chceš ty.““
– Marek 14:34-36 (SEB)

Keď Ježiš umieral vedel, že bude dobre, vedel, že bude vzkriesený, že je to aj cesta ako vyslobodiť ľudstvo, a že to prinesie nové kráľovstvo, ale aj napriek tomu prežíval úzkosť, prežíval žiaľ a smútok. Napriek tomu, že vedel, ako to skončí, tak prejavoval smútok, pretože v ten deň Ho to bolelo, v ten deň sa trápil. To, že budúcnosť bude lepšia neznamená, že nemôžeme v konkrétnej situácii prejavovať žiaľ a smútok.

„Bože môj, Bože môj! Prečo si ma opustil? Ďaleko si od mojej spásy, ďaleko od môjho kriku. Bože môj, volám vo dne — neodpovedáš. Volám v noci — neviem sa utíšiť.“ – Žalm 22:2-3 (SEB)

Veľkosť Ježišovho utrpenia dáva veľkosť nedeľnému víťazstvu. Keby sme nepotrebovali lamentovať, tak by sme nepotrebovali záchranu, nepotrebovali by sme nádej. Pretože k čomu je nám nádej ak vieme, ako to dopadne a vieme, že všetko nám vyjde a všetko bude dobré? Nádej potrebujeme práve vo chvíľach, kedy je-
diné, čo nám ostáva je lamentácia.

Lamentovanie má zmysel, pretože smeruje našu myseľ k tomu, že potrebujeme v živote kotvu, potrebujeme nádej. Lamentácia nie je beznádej. Niekedy to tak vyzerá, ale nie je to tak. Lamentácia je úprimné a prirodzené odhalenie našich emócií.

Keď máme nádej, tak máme o to väčší dôvod k tomu kričať a prejavovať emócie, pretože ak by sme ju nemali, tak by nijaký prejav emócií, žiaľu, smútku a odovzdávanie sa Bohu nemalo žiaden zmysel. Práve v nádeji sa môžeme obrátiť na Boha a odovzdať mu, čo nás trápi.

Žalm 22 síce začína slovami „Prečo si ma opustil,“ ale žalmista Dávid v priebehu písania mení tón. Prechádza z molu do duru, z negatívneho do pozitívneho tónu. Získava nádej. Vo verši 22 píše: „A ty si ma vypočul.“ (SEB)

PRAKTICKÁ VÝZVA

Premýšľaj nad tým, aké veci ťa vedú k lamentovaniu a skús to hneď nezhodiť. Daj tomu priestor, skús lamentovať, skúmaj svoje emócie a skús nájsť vo svojom živote pravú nádej. Je veľa žalmov, ktoré lamentovanie môžu podporiť, skús si nájsť ten svoj, skús si nájsť svoju vlastnú lamentáciu (žalmy komunitné: 12; 44; 60; 74; 79; 80; 85; 86; 90, individuálne žalmy: 3; 6; 13; 22; 25; 28; 31; 56; 57; 71; 77; 86; 142). V tento deň skús neutekať od svojej bolesti, pretože je to jednoduchšie, ale skús otvoriť svoje srdce a dať priestor smútku a tomu, čo ťa trápi. Ale nezostávaj v tom. Žalmy nám otvárajú srdce, pomáhajú k lamentácii, ale zároveň nás smerujú na nádej, ktorú máme a o ktorú sa môžeme oprieť.

Poznámky:

STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – SOBOTA

Ďakujeme, že ste si vypočuli podcast Stopárov sprievodca Veľkou nocou – Sobota.

Veľkonočná sobota ráno je ticho, je to vákuum medzi dvoma udalosťami, kedy ľudia vtedajšej doby majú viac otázok než odpovedí, možno dokonca nemajú ani žiadne otázky.

My dnes vieme, ako tento príbeh končí, vieme, že príde vzkriesenie, máme nádej, ale učení Peter a Ján videli, ako Ježiš zomrel. Ježiš, ktorý bol Mesiášom bol mŕtvy a mŕtvy Mesiáš predsa nemôže byť Mesiáš, mŕtvy Mesiáš znamená koniec príbehu.

Pre nich sobota nie je moment čakania, najpravdepodobnejšie ju prežívajú v strachu z toho, že aj ich zabijú, bol to pre nich moment beznádeje a bezmocnosti. Ježiš bol mŕtvy, to bola realita sobotného dňa pre učeníkov.

Ak by ale podstata kresťanstva bola iba o Ježišovom učení, tak by sobota nebola dôvodom na smútok a beznádej. Učeníci by si mohli povedať, že Ježiša zabili, ale mal mnoho dobrých myšlienok, ktoré môžu ďalej aplikovať vo svojom živote.

Rovnako aj Martin Luther King, keď bojoval za rovnoprávnosť Afroameričanov v Amerike, zabili ho a verejne popravili, ale jeho myšlienky nezahynuli, ľudia za nich ďalej bojovali, dokonca ešte horlivejšie.

To, čo vidíme v sobotu v tomto príbehu ale nepredstavuje ľudí, ktorí si povedia nevadí, že Ježiša zabili, pretože učenie zostáva. Sú to ľudia, ktorí trúchlia, keď Ježiša zabili, pretože On bol celou pointou kresťanstva. Bez Ježiša nebolo kresťanstvo, s Ježišom bolo kresťanstvo.

Sobota je očakávanie na to, čo príde, možno aj frustrácia z toho, že sa stalo niečo, s čím sme nepočítali. Práve v tých momentoch sa môžeme stretnúť s Božou zvrchovanosťou. Takou „sobotou“ pre nás môžu byť rôzne životné situácie, napríklad choroby, smrť niekoho blízkeho, ale aj pandémie covid či vojna na Ukrajine (editované v marci 2022). Rovnako ako učeníci v sobotu očakávali na to, čo sa stane, tak aj my čakáme, kedy skončí karanténa, kedy skončí vojna...

Každý z nás niekedy zažíva takú sobotu a kladie si otázku, čo bude nasledovať, keď „zomrie“ v čo dúfa. Práve tieto chvíle vytvárajú priestor na to, aby Boh urobil v našich životoch niečo, čo potom použije ako veľké svedectvo.

Aj keď učeníci nevedeli, že príde nedeľa a vzkriesenie, zostali spolu, mali strach, ale boli spolu a toho sa držali. Tu sa znovu objavuje dôležitosť komunity a toho, ako veľmi potrebujeme ľudí okolo seba. Komunita je kľúčová v celom veľkonočnom príbehu ale aj v našich životoch.

Učeníci boli v sobotu vystrašení a schovaní, pretože si mysleli, že je koniec a ich nádej umrela. My ale vieme, že keď príde nejaká „sobota,“ skôr alebo neskôr príde aj „nedeľa.“ Máme nádej, ktorú učeníci už nemali.

PRAKTICKÁ VÝZVA

Vo chvíľach ako je táto sobota, skúsme si pripomínať to, čo nám prisľúbil Ježiš – čítaj si Bibliu. Učeníci prežili sobotu v strachu, pretože neporozumeli tomu, čo im vopred Ježiš hovoril. My sa pokúsme neprežívať sobotu v strachu, ale prežívať ju s istotou, že máme mocného Boha.

Poznámky:

STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – NEDEĽA

Ďakujeme, že ste si vypočuli podcast Stopárov sprievodca Veľkou nocou – Nedeľa.

V nedeľu prežívame radosť - radosť zo vzkriesenia.

Vzkriesenie je pre nás veľmi neuchopiteľné. Ľudia, ktorí nie sú veriaci často rešpektujú mnoho vecí ohľadom kresťanstva, ale vzkriesenie vnímajú ako bláznovstvo. Najväčším argumentom pre vzkriesenie je fakt, že na konci prvého storočia ešte stále existuje cirkev. Nemajú tlačeneé Biblie, nemajú inštitúciu, nemajú peniaze a jediný, čo živí cirkev je vzkriesenie Ježiša. Muselo sa stať niečo naozaj veľké, aby ľudia chodili po uliciach, hlásali evanjelium a tak riskovali svoje životy.

Srdcom kresťanstva je práve táto udalosť – vzkriesenie.

Aký je význam vzkriesenia?

Väčšina kresťanov povie, že zmysel Ježišovej smrti a Jeho vzkriesenia je odpustenie hriechov, že kvôli tomu musel zomrieť. Ale je to naozaj také jednoduché a čiernebiele?

Ježiš odpúšťal hriechy už pred tým, ako zomrel. Farizejov vytáčalo na Ježišovi práve to, že odpúšťal hriechy. Pýtali sa, kto si myslí, že je, že odpúšťa hriechy, keď ich odpúšťať môže iba Boh.

„Vtedy k nemu prišli štyria, ktorí priniesli ochrnutého človeka. Pretože sa k nemu nemohli dostať kvôli zástupu, otvorili strechu tam, kde bol Ježiš, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: „Syn môj, odpúšťajú sa ti hriechy!“ Sedeli tam aj niektorí zákonníci a vo svojom vnútri uvažovali: „Čo to tento človek hovorí? Rúha sa! Kto iný môže odpúšťať hriechy okrem samého Boha?“ – Marek 2:3-7 (SEB)

Jom kipur – deň zmierenia, židovský sviatok, kedy sú všetky hriechy Izraela odpustené, Židia obedovali kozly, modlili sa a prosili o odpustenie. Dávalo by zmysel, keby si Ježiš vybral tento sviatok k tak veľkej udalosti, ako je Jeho vzkriesenia a tým zdôraznil dôležitosť a význam Jeho smrti. Ale Ježiš si zámerne vybral iný sviatok – Paschu. To je deň, kedy Židia oslavujú oslobodenie, záchranu z Egypta a stávajú sa Božím ľudom.

Aj Pavel hovorí o hriechu nie ako o niečom, čo treba odpustiť, ale ako o niečom, z čoho potrebujeme vyslobodenie. Je to niečo, čo je v nás, čo nás ničí a potrebujeme z toho vyslobodiť, potrebujeme zachrániť.

„Nech teda nekraľuje hriech vo vašom smrteľnom tele. Neposlúchajte jeho žiadosti ani neodovzdávajte hriechu svoje údy ako nástroje nespravodlivosti, ale odovzdajte sa Bohu ako tí, ktorí boli mŕtvi a ožili, a svoje údy odovzdajte Bohu ako nástroje spravodlivosti. Lebo hriech nebude panovať nad vami, veď nie ste pod Zákomom, ale pod milosťou.“
– Rimanom 6:12-14 (SEB)

Na Veľkú noc sa Ježiš stal nie len niekým, kto nás zmieri s Bohom, ale stal sa tiež víťazom. Víťazí nad temnom v našich životoch.

Ľudia videli Ježiša vzkrieseného, čo malo pre nich obrovský význam. Mali nejakú teóriu o tom, čo bude po smrti. Ale to, čo ich vyhnalo do ulíc, bolo práve to, že už vedeli, ako to naozaj je - že smrťou sa ich životy nekončia. A nie len to. Smrť nemá konečné slovo v žiadnej podobe – či už ide o smrť ekonomickú, vzťahovú, kariéry, psychologickú. Žiadna z týchto smrtí nemá v našich životoch posledné slovo. Pretože Boh, ktorý mocou vzkriesil Ježiša, rovnakou mocou pracuje aj v našich životoch a ničí dôsledky smrti. Vzkriesenie Ježiša je ochutnávkou toho, čo Boh už teraz robí a čo v plnosti jedného dňa urobí.

Ak bola Pascha prvým krokom, kedy sa ustanovuje izraelský ľud po oslobodení z Egypta, tak Ježiš svojou smrťou a vzkriesením ustanovuje nový Boží ľud a cirkev. Cirkev nie ako inštitúciu, ale cirkev ako telo. Ustanovuje svoje kráľovstvo, ktoré je úplne iné než to ľudské kráľovstvo, ktoré drží pokope násilím, manipuláciou a peniazmi. Ježiš to robí láskou a pozývaním, nie obsadením alebo vojenskou silou. Ježiš obsadzuje svet láskou.

PRAKTICKÁ VÝZVA

Dnes si pripomeň v čom spočíva tvoja najväčšia nádej. Pripomeň si ju a teš sa z nej – oslavuj Veľký Deň! Zároveň môžeš premýšľať nad tým, v ktorých oblastiach svojho života potrebuješ nový život, kde potrebuješ „vzkriesiť.“ Skús tieto oblasti pomenovať.

Poznámky:

STOPÁROV SPRIEVODCA VEĽKOU NOCOU – PONDELOK

Ďakujeme, že ste si vypočuli podcast Stopárov sprievodca Veľkou nocou – Pondelok.

V pondelok môžeme hovoriť o nových návykoch. Tak ako učenici, ktorí prežili štvrtok, piatok, sobotu a nedeľu, tak pre nich bol pondelok novým dňom, novým začiatkom, novým životom.

Nový začiatok, nový život s Ježišom tiež znamená zmeny v živote.

Aké zmeny zažili Janči s Josém?

Jančiho zážitky a skúsenosti:

- Jančiho kamarát po tom, čo uveril a začal tak tiež žiť, sa zmenil, ale nie nejak nápadne. Ľudia okolo neho si postupne začali všímať zmeny a hovorili mu, že je z neho iný človek – mysleli to pozitívne. Zmeny môžu byť malé, nenápadné, ale ľudia okolo nás si ich budú všímať. Pokiaľ žijeme život viery, mali by sme žiť tak, aby sme v ľuďoch okolo nás vyvolávali otázku, prečo sme takí.
- Janči prežíval v živote veľkonočný piatok a sobotu, zažíval frustráciu a lamentáciu nad tým, kto je ako človek. Práve v tom období našiel svoju nádej v Ježišovi. Našiel nádej v tom, že Boh ho nesúdi za to, aký podáva výkon, či je dosť dobrý, či splňa nejaký etický štandard. Ale cez Ježiša mu Boh dáva do života milosť a tá milosť mu spôsobila obrovskú radosť a úľavu. To bola brutálna zmena v živote Jančiho.

José zase riešil tieto dve veľké otázky:

- Vo svojich 14 rokoch vnímal Boha ako niekoho, kto dáva dobrým ľuďom dobré a zlým ľuďom zlé veci. Jeho rodičia sa rozviedli a jeho otec, ako neveriaci, sa mal po rozvode veľmi dobre. Za to jeho mama, ktorá je veriaca a slúži v cirkvi, sa mala mizerne. To vtedy Josému vôbec nedávalo zmysel. Kľúčovým momentom bolo, keď si uvedomil a pochopil Ježišovu milosť, ktorá i zlým dáva dobré. Ježišova milosť nie je vyhradená len pre dobrých ľudí, ale je tu pre všetkých.
- Ďalšou veľkou otázkou bola otázka krivdy a odpustenia, aj dodnes s tým zápasí. V minulosti mu veľmi ukrivdil jeho otec, nevedel mu odpustiť a ani to nepovažoval za niečo dôležité. Vo svojich 19 rokoch pochopil, koľko je Boh schopný odpustiť, tak ako v príbehu z Biblie o kráľovi a dlžníkovi (Matúš 18:21-35). José si uvedomil, že i jemu bolo veľa odpustené, a preto nemôže neodpustiť svojmu otcovi. Vďaka tomuto uvedomeniu získal nadprirodzenú silu odpustiť niečo neodpustiteľné.

Keď Boh vstúpi do nášho života, zmení nás to. Nemusí to byť veľká a nápadná zmena, ale je to zmena.

„Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením. Staré veci pominuli, nastali nové.“ – 2. Korinťanom 5:17 (SEB)

PRAKTICKÁ VÝZVA

Skús sa opýtať kresťanov okolo teba na ich zážitky s Bohom prípadne sa ich spýtaj, ako sa zmenil ich život, keď sa stali kresťanmi.

Zamysli sa a pomenuj, ako sa zmenil tvoj život, keď si uveril v Krista. Napíš si to, aby si bol pripravený na túto otázku kedykoľvek odpovedať.

Poznámky: